

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. štev. 1 — din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštuo-ček. rač. št. 17.785
 Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje

Velika noč

Nešteto je misli, naukov, ki se kristjanu ponujajo za največji praznik krščanstva — Veliko noč. Eno bi zbrali, da zadenemo ono, čemur je posvečeno naše delo in naš list — domovinsko ljubezen Zveličarjevo, ki je bila ob Njegovem trpljenju tako nepopisno žaljena, ranjena. Dal! V vseh krepostih je naš Odrešenik najvišji vzor, ki jih ne le z besedo, marveč tudi z dejanjem na sebi izvršuje, tako tudi v kreposti — ljubezni do rodne zemlje in do lastnega naroda.

Zemlja Njegova je Judeja in njegov narod kot človeka je izraelski. Kar si je sam izvolil, to je držal. Rojen v Betlehemu, je vse svoje življenje razen nekaj let v Egiptu, kamor so ga bili odnesli v rešitev pred Herodom, daroval, posvetil svoji domači zemlji. Na njej rojen, na njej je živel, delujoč za njeno rešitev in proslavo, je tudi v njej imel smrtno posteljo — križ in grob. Kjer je krščanstvo znano, tam je tudi zemlja Judovska znana. Ni je dežele, ki bi se toliko o njej pisalo kot prav o tej zemlji, slavni po Zveličarju. In narodu, kako čudovito zvesto mu je bil vdan! Imenitnejši so takrat govorili latinski, učeni pa grški jezik. Zveličar pa ni nikdar drugače govoril kot v domačem jeziku svojega naroda. V svojih prekrasnih prilikah je rabil snov le iz življenja svojega ljudstva, nikdar ni omenil kakih znamenitih mož iz drugih narodov kot le iz svojega — Davida, Salomona, Janeza itd. Za svoje apostole je izbral le domačine. Le v območju domače države je hodil, lahko bi bil nastopal v Rimu, Atenah, Babilonu, svetovnih središčih kulturnega in gospodarskega življenja, kar sta storila njegova apostola sv. Peter in Pavel, a Zveličar ni niti ene stopinje nameril preko mej svoje domovine. Neizmerno do brot, duhovnih in telesnih, je Gospod delil na zemlji, a takrat le otrokom svojega ljudstva. Nikdar se Gospod ni solzil kot le na grobu svojega prijatelja Lazarja in takrat, ko je v duhu gledal pogin svojega naroda, ki bo zaradi svoje trdovratnosti padel v strahotno kazen. In ljudstvo ga je razumelo, vračalo Mu je njegovo ljubezen, saj ga je hotelo ob neki priliki oklicati za svojega kralja. Na cvetno nedeljo so mu judovske množice pripravile kraljevske manifestacije. A ta vdanost ni bila stalna, ni bila značajna. Ko navalijo voditelji judovskega ljudstva na Zveličarja, videč, da bodo ob vse zaupanje pri narodu, prav radi tega, ker jih ljudstvo zapušča in se oklepa Gospoda, takrat pa ljudstvo odreče docela. Nasprotniki najdejo take, ki krivo pričajo zoper Zveličarja, prav nikogar pa v narodu ni, ki bi pogumno nastopil zanj pred Ano, Kajfo in Pilatom. Za vsa nizkotna in poniževalna dejanja, ki jih sovražniki Kristusa uprizarjajo na njem, dobijo le-ti odobravanje, ploskanje in priznanje od nezvestega ljudstva, v njegovo rešitev pa nastopa le Pilat in še ta je bil pogan, tujec. Vse ogromne žrtve, nesebično delovanje, gorečnost za svoje ljudstvo, vse je mahoma poteptano in pozabljeno. Kako je bilo Gospodovo srce strto, gledajoč to nezvestobo in poslušajoč to ogabno tuljenje ljudstva proti njem pri raznih sodiščih. Na to ljudstvo pa je prišla kazen, kakršno si je samo izbralo rekoč: „Njegova kri naj pride na nas in naše otroke!“. Iz rimske sodne oblasti so Judje izsilili smrtno kazen

na križu za Zveličarja in isti Rimljani so 38 let nato pri razdejanju Jeruzalema po 500 Judov na dan križali, Juda Iškarijot je prodal Zveličarja za 30 srebrnikov, Rimljani pa so Jude prodajali po 30 za en srebrnik.

In danes! — Kdo opravlja nad sodobnim človeštvom najbolj ostudno rabeljsko delo, kar ga spomni zgodovina kot baš potomci onih, ki so Kristusa tako sramotno izdali — Judje, ki so si stekli tak glas, da beži iz lastne zemlje, v negotovost 250.000 revnih Fincev rajši, kot da bi imeli za svoje gospodarje judovski komunizem, čegar oče je judovski Marx in Jud Ljenin. Narod poljski je raztepen, v solzah obhaja svoj veliki teden, je sam pribit na križ, prav radi izdajstva judovskega komunizma. Mala Švedska in Norveška in vsi baltiški narodi so pahnjeni v obupno stanje, drugi pa trepečejo, kdaj pade nanje strahoviti bič komunizma. Judovski narod je zavrzel ljubezen Zveličarja, priklical nase Njegovo kri, s tem pa sam sebe preklel, razbil sam svojo državo in svoj narod in postal bič drugim narodom. Zato pa je proklet od nešteto milijonov človeštva. Po 2000 letih se obnavlja strahotno maščevanje zavržene ljubezni Zveličarja tako sveže kot da je danes. Naš je narod že pred davnim časom sprejel Kristjusa in mu je neprestano zvest. Dolga doba krščanstva v Slovencih govori, da so naši očetje prestali dokaj verskih preizkušenj, a narod ni Kristusa nikdar zavrzel in ga tudi sedaj ne bo, ko se plazijo po slovenski zemlji plačani hlapci judovskega komunizma, se laskajo našemu ljudstvu in mu slikajo zlato bodočnost, če se vda njihovim vabam. — Slovenski narod se obrača s studom proč, videč, kak pekel je za človeštvo pogubni komunizem. Z vso dušo pa se oklepa slovensko ljudstvo Zveličarja zroč zmagoslavno prapor Velike nedelje s prisego: „Zveličar, naš slovenski narod Ti ostane zvest. Kdor Tebe odklanja, ga odbijemo tudi mi. Ti pa nam daj, da vzljubimo po Tvojem vzgledu nesebično svojo rodno zemljo, požrtvovalno pa svoj narod!“ V tem bodi naše velikonočno voščilo!

† Monsgr. Mihael Arko

Mesto Idrija je znano daleč po svetu radi rudnika živega srebra, ki obstoja že skoraj 500 let. Zaposlenih je bilo svojčas veliko delavcev, zadnja leta, od kar je prišel ta kraj pod Italijo, se število rudarjev vedno bolj krči in mladih ljudi je vse polno brez dela in revščine je vedno več; nekoliko pomagajo lajšati pomanjkanje ženske s pridnim čipkanjem najrazličnejših čipk, ki se zelo drago prodajo doma in v inozemstvo. V tem mestu je deloval nad 40 let kot župnik in dekan monsgr. Mihael Arko. Pokojni je bil zelo pomembna osebnost, znan po svojem nad polstoletnim dušnopastirskem in javnem delu daleč naokoli. Rodil se je 19. septembra 1857. v Zapotoku v sodraški župniji. Oče mu je kmalu umrl in za vzgojo štirih sinov in ene hčere je morala skrbeti mati, ki je svojo nalogo prav dobro izvršila; vzgojila jih je v krščanskem

† Monsgr. Mihael Arko

duhu in jih naučila medsebojne ljubezni. Ko je mati oslabela, je prevzela gospodinjstvo hči in bila najmlajšemu bratcu Mihcu druga mati, kar ji je brat pozneje poplačal s tem, da jo je imel pri sebi v Idriji, kjer je le par let pred njim odšla k Bogu po plačilo.

Nadarjenega dečka so poslali v ljubljanske šole in kot drugošolec je bil sprejet v Alojzijevišče. Tu se je pod vodstvom znanega skladatelja † Antona Försterja učil ne le petja, ampak tudi igranja na harmonij, glasovir in orgle. V glasbeni stroki je tako napredoval, da je kot osmošolec prav izborni orglar in vodil petje na alojzijeviškem koru. Njegovo zanimanje za glasbo in cerkveno petje je bilo vedno večje in tedanji ljubljanski škof Janez Zl. Pogačar ga je poslal na enomesečni tečaj za pevovodjo na dunajski konservatorij. V prvem letu bogoslovja je bil obenem tudi enoletni prostovoljec: dopoldne je poslušal bogoslovne nauke, popoldne pa je oblekel vojaško suknjo in se šel vežbat v vojašnico.

Po končanem tretjem letu bogoslovja je bil na svoj 24. rojstni dan, t. j. 19. septembra 1880, posvečen v mašnika in je obhajal svojo novo mašo pri sv. Jakobu v Ljubljani. Prva njegova služba je bila v Škofji Loki, kjer je dobil za tovariša g. Valentina Erzena, poznejšega superiorja lazarištev, župnik mu je pa bil g. Blaž Soklič. Vsi trije so bili izborni pevci. Za pogrebe je g. Arko takrat nalašč za njihove glasove komponiral psalm Miserere in krepki glasovi so kar odmevali v umetni harmoniji med ozkimi mestnimi ulicami, da so domačini in tujci kar obstajali in poslušali. Ob tistem času je dnevniku „Slovenec“ manjkalo duševne in materijalne hrane in ravno mladi kaplani iz loške okolice so se zavzeli za dopisovanje in podpiranje z denarjem, v čemur sta se posebno odlikovala gg. Arko in Erzen. V Škofji Loki si je g. Arko s svojimi prihranki in sestrično pomočjo nabavil glasovir, ki mu je bil vse življenje zvest spremljevalec in tovariš. Po štirih letih službovanja v Škofji Loki je bil prestavljen v Hrenovice pri Postojni, kjer je služboval tri leta, nato pa je odšel v Šturije na Vipavskem, kjer je kot kurat in pozneje kot župnik deloval devet let.

Leta 1896 je umrl dolgoletni idrijski župnik in dekan Jožef Kogej in za njegovega naslednika je bil imenovan g. Mihael Arko.

Knezoškof, poznejši goriški knezonadškof in kardinal dr. Jakob Missia ga je na to mesto naravnost pozval. Spoznal je bil njegov organizatorični talent in pripravnost za dušno pastirstvo v župniji z različnimi vrstami prebivalcev: rudarji, delavci, meščani, trgovci in uradniki. Nad 40 let je vodil monsr. Arko idrijsko župnijo in gorato dekanijo v splošno zadovoljnost. V priznanje za uspešno dušno pastirstvo ga je rimska stolica na priporočilo † knezoškofa dr. Antona Bon. Jegliča odlikovala z naslovom papeževega tajnega komornika in † goriški nadškof dr. Francišek Sedej, ki je bil zelo skop pri podeljevanju odlikovanj, pa z naslovom konzistorijalnega svetnika in častnega kanonika goriškega stolnega kapitlja.

(Konec prihodnjic.)

Notranji pregled

Dr. Korošec v Dubrovniku

Veliki teden ni bilo posebnih političnih dogodkov, ker so posamezni ministri že odšli domov na počitnice. Tudi dr. Korošec je odpotoval v Dubrovnik, kjer je prebil velikonočne praznike.

Vlada pripravlja dvanajstine

Vlada je ta teden pripravljala dvanajstine, to se pravi proračun, ki ga bo uzakonila za nekaj mesecev. Sicer pa se vsa notranja politika za zdaj še suče okoli finančne samostojnosti banovine Hrvatske.

Aca Stanojević obolel

Voditelj srbskih radikalov, 87 letni Aca Stanojević, je te dni obolel. Pokvaril si je želodec doma v Knjaževcu ter se mora zdaj zdraviti v sanatoriju v Nišu.

Občinski uradniki na Hrvatskem na razpoloženju

Vsi občinski uradniki na Hrvatskem so postavljeni banski oblasti na razpoloženje ter bodo postali banski uradniki, če jih bo banovina sprejela, sicer pa bodo upokojeni.

Judje v Jugoslaviji zelo zadovoljni

Vrhovni verski poglavar jugoslovanskih Judov dr. Alkalaj, judovski veliki rabin, je te dni časnikarjem dal izjavo, da so Judje v Jugoslaviji zelo zadovoljni, ker jih tukaj nihče ne preganja. Zato pa bodo Judje ostali zvesti jugoslovanski državi.

† Dekan Anton Skubic:

2

Zgodovina ribniške župnije in franc. okupacija

Lahko rečemo, da v ribniški dolini sami ni bilo nikakega prelivanja krvi, ker ni bilo nikakega odpora. Po padcu Ljubljane se je ban Gyalay umikal skozi Šmarje proti Novemu mestu. Šibka posadka je ostala pod poveljstvom majorja Du Monteta v Ribnici, da zadržuje prihod sovražnika od Cerknice sem. Nič ni izdalo. Ljubljana je padla v roke Francozom in s tem kmalu tudi vsa dežela. Po porazu pri Wagramu je hotela avstrijska vlada organizirati ljudsko vstajo proti Francozom. Feldmaršal Knežević naj bi bil kril Hrovaško in prodiral na Štajersko in Kranjsko. Pod poveljstvom Lahovskega pa naj bi en eskadron hohencolercer, dve stotnji lovcev in 100 Tržačanov prodiralo iz Karlovca proti Novemu mestu, skozi Ribnico in Bloke v Cerknico. Napad naj bi se izvršil na višinah nad Cerknico (Carniola 1909, 171.). Te čete naj bi podpirala v naglici nabrana deželna bramba, črna vojska. Posebno vnet organizator deželne brambe proti Francozom je bil imenovan Franc Jožef Hanibal pl. grof Hohenwart, ki je bil l. 1809 imenovan za okrožnega poglavarja v Novemu mestu in Kočevju. Kočevcem pa so se pridružili tudi Ribničani. To početje bi bili ljudje kmalu drago plačali. Le z veliko težavo je ob neki taki uporni priliki Hohenwart rešil življenje nad 200 ljudem, deloma Kočevcev, deloma Ribničanov, ki jih je sam nahujskal za upor. Zato pa bi moral biti vsled povelja

državi. Povedal je tudi, da bo to dobro razmerje med Jugoslavijo in Judi ostalo še naprej.

Za samostojno hrvatsko delavsko zavarovanje

Delavsko zavarovanje v Jugoslaviji, ki je njegova glava Osrednji urad za zavarovanje delavcev (SUZOR) v Zagrebu, bo zdaj treba brezpogojno spremeniti in drugače organizirati. SUZOR v Zagrebu je skrajno centralistična ustanova, ki so jo ustvarili centralisti. Slovensko delavstvo se že celih 20 let pritožuje zoper to ustanovo, ki je predraga in prenerodna in prepočasna. Zdaj so se oglasili hrvatski delavci, ki zahtevajo za Hrvatsko svojo delavsko zavarovanje. Pretekli teden je bila v Zagrebu konferenca, ki se je udeležil tudi zastopnik banske oblasti. Vsi so bili teh misli, da je treba hrvatskemu delavcu dati drugačnega zavarovanja. Edino le komisar SUZORja Gašparec se je upiral ter je odšel s seje, ko so sklepali resolucijo. V resoluciji je bilo sklenjeno, naj banska oblast takoj ustanovi samostojno hrvatsko delavsko zavarovanje. Zastopnik banske oblasti je odgovoril, da je banska oblast tako uredbo že pripravila in da bo skoraj uveljavljena. Za Hrvatsko se je namesto SUZORja ustanovila „Hrvatska središnja blagajna“. S tem pa bo konec tudi sedanjega vsemogočnega SUZORja. Za njim ne bo nihče jokal, pač pa bo čas misliti na to, da se bo premoženje SUZORja, ki so ga pomagali znašati skupaj tudi žulji slovenskih delavcev, pravilno razdelilo.

Poročajo

Gotenica. Tukajšnjim posestnikom so v preteklem letu napravile divje svinje ogromno škodo na poljskih sadežih. Zlasti so prizadeti slovenski kmetovalci, ki predstavljajo materialno najšibkejši sloj tukajšnjega prebivalstva. Samo enemu izmed teh je črna divjad uničila preko tisoč koruz. Ocenjevalna komisija je prizadetim pripoznala skromno odškodnino, ki naj bi jo jim izplačal lovski zakupnik. Ta je pa na ljubljanskem sodišču vložil proti oškodovanim tožbo za razveljavljenje sklepa ocenjevalne komisije, tako, da morajo ubogi kmetje še trpeti čas in trpeti potne stroške na sodišče v Ljubljano. Poleg tega se pa še tresejo, da li bodo sploh prišli do svojih pravic. Pristojna oblast naj bi ukrenila vse potrebno, da se, ne ozirajoč na razna ugodja lovskim zakupnikom, naš siromašni kmet zaščiti pred škodljivo gozdno divjadjo.

francoskega generala Marmonta sam ustreljen (Mitt. d. Hist. Ver. f. Kr. 1951, 3.). Rešila ga je samo ta okolščina, da je bil že dne 14. oktobra 1809 sklenjen dunajski mir, s katerim je Kranjska pripadla Napoleonu in se uporniki niso več kaznovali.

Črna vojska in njeni upori so le dražili Francoze, ki so z vsakim upornikom napravili prav kratek proces. Zato je bil strah pred Francozi toliko hujši. V Goriči vasi so imeli Francozi svoje taborišče. Iz cele vasi so zbežali v Dane. Staro ustno izročilo je, da je gospodar iz Škrabčevega mlina v Hrovači bežal z nekim orodjem v ogrado. Francoz ga je na mestu ustrelil. Pri mostu v Goriči vasi, ki je bil takrat lesen, je stal neki slaboumen človek z gnojnimi vilami in čakal na Francoze. Francoz ga je pri priči ustrelil. Krvavo lužo pa so Francozi z vodo izprali s ceste, da te sledi niso opazili drugi Francozi, ki so naslednji dan korakali po cesti. Spotoma so za strah oddajali strele.

Francozi se ljudstvu niso mogli priljubiti. Nekateri so jih prav smrtno sovražili. Še danes je živo pripovedovanje, kako je dolenski mlinar pod Jasnico ubil nekega Francoza, ki ga je zalotil na samem. Francoz ga je prosil naj ga nikar ne ubije, ker ima doma ženo in otroke, pa ni nič izdalo. Pokopali so ga na mestu v dolinici, ki ji še sedaj pravijo „Francozova dolina“. Vsak, kdor je šel mimo, je pobral kamen in ga vrgel na Francozov grob, tako da je zrastle cel kup kamenja.

Najbolj so se zasovražili z novotarijami, ki so jih jeli takoj uvajati, in pa z veliko vojno kontribucijo, ki so jo naložili prebivalcem. Avstrijske barve, grbe po uradih, pečate,

Štalcarji. Iz Štalcarjev za dolgo ni bilo nobenega dopisa v Kočevskem Slovencu. Danes naj navedemo krvavo zgodbo, ki je sicer že nekoliko zastarela, toda jasno priča o razmerah v našem kraju. — V nedeljo 28. januarja t. l. je gostoval v gostilni Skieber v Štalcarjih „Kulturbund“ iz Kočevske reke z igro „Biner muß heiraten“. Po igri se je istotam vršila veselica z godbo in plesom. Prireditve se je udeležilo tudi nekaj vidnejših osebnosti iz Kočevske reke in skupina Bosancev, ki so v tukajšnjih gozdovih tvorili les. Ti Bosanci so ob harmoniki zaplesali tudi slovanski narodni ples „kolo“. Ko so ti Bosanci odhajali iz gostilne, so jih tukajšnji Kočevarji v veži napadli s stoli in noži. Nekaj Bosancev je odneslo večje in manjše poškodbe. Še naslednji dan so se v veži omenjene gostilne poznali krvavi madeži. Želeli bi, da bi varnostne oblasti z najstrožjimi kaznimi enkrat za vselej zatrle taka in podobna tolovajstva.

Stara cerkev. Kakor vsako leto se tudi letos bojimo povodnji, ki leto za letom poplavlja naša polja ter nam povzroča velikansko škodo, saj voda zalije preko 10 ha najboljše zemlje in je ista radi tega za vsako obdelovanje neuporabna. Apeliramo na pristojna mesta, da nam nakažejo potrebno podporo, da omenjene komplekse osušimo s pomočjo kanalizacije in tukajšnjim kmetom vsaj nekoliko olajšamo že itak težavno borbo za obstanek. Povdariti moramo, da je slovenski kmet na Kočevskem navezan le na svojo zemljo, ker nima nikakega postranskega zaslužka, zato je navedena zahteva zelo nujna.

Velike Lašče. Tukaj je dne 10. marca t. l. po krajši bolezni preminul v najlepši dobi gostilničar in posestnik g. Ivan Koprivc. Vneto in požrtvovalno je deloval v velikolaškem gasilskem društvu, ki mu je bil dolgoletni predsednik. Močna četa njegovih gasilskih tovarišev s prapori na čelu ga je spremila na njegovi zadnji poti dne 12. marca t. l. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega v imenu kočevske gasilske župe njen predsednik g. Mihelič, v imenu domačega društva pa tukajšnji član uprave g. Strah. Naj mu sveti večna luč! Dopoldne je bil izvoljen še v predsedstvo gasilske župe za kočevski okraj, še isti dan se je pa poslovil od gasilstva za vedno in od zemakega življenja.

Zdenska vas. Ponedeljek po tihi nedelji dne 11. marca t. l. se je na Rebri kakor vsako leto vršil živinski in kramarski semenj, ki je bil zelo dobro obiskan. Ljudi je deloma privabilo ugodno vreme, največ pa božjepotna cerkev sv. Antona pri Slovencih zelo priljubljenega svetnika, ki sa mu priporočajo za priprošnjo.

koleke so brž nadomestili s francosko višnjevo-belo-rdečo trobojnico in cesarskim euoglavim orlom z napisom „Ilirske pokrajine“. Pismo nosi in postilijoni so dobili bakrene plošče s slovenskimi napisi, kar je bilo vsekako hvale vredno. Napoleon je bil že 7. julija 1809. deželi naložil 15,260.000 frankov vojne kontribucije. Izterjevanje tega davka v novcih in vsakojakih potrebščin za francosko vojno je razburilo deželane. Ni manjkalo tudi ljudi, ki so hujskali kmeta zoper tujega gospodarja (Parapat, I c. 96). Eden glavnih vsodbujevalcev proti Francozom je bil grof Turjaški, ki je bil pač proti svoji volji v službi kot francoski okrožni komisar v Postojni (Lj. von. 1888, 534). Nasledke tega početja so najbolj čutili le podložniki.

Posebno v novomeškem in kočevskem distriktu so se kmetje branili plačevati vojni davek. Že meseca septembra 1809. se je zbralo v Kočevju in okolici do 600 zarotnikov, ki so hoteli nastopiti s silo proti davčnim izterjevalcem. Zato je francoski intendant na Gorenjskem grof Fargues dne 13. septembra pisal generalnemu administratorju financ in domen: „Včeraj sem izvedel, da se kmetje v kočevskem vojvodstvu, ki meji na Hrovaško, branijo plačati vojni davek, in da se je zbralo do 600 zarotnikov. Temu distriktu sem poslal svarilo, da se izpostavljajo veliki nevarnosti, ako ne izpolnujejo povelja Nj. Veličanstva (Napoleona)“. Ker pa ljudje tega niso poslušali, je poslal general Baraguay D' Hillers v ta del dežele, s katerim se je vedno zelo težko ravnalo, generala Zouchija s poveljem, da naj nastopa z vojaško silo, ako bi tako zahtevale razmere, ter da naj se ne povrne prej, da bo nastal red in mir (Mitt. d. hist. Ver. 1868, 30).

različnih zadevah, zlasti za zdravje ter srečo pri živini in kupčijah. Romarji so imeli priliko prisostvovati službi božji in opraviti sv. zakramente za Veliko noč. Na sejmišču je bilo zelo živahna kupčija. Mnogo je bilo priglane živine, ker letošnja pomlad kmetom silno primanjkuje potrebne krme.

Spodnji log. Tukajšnji Slovenci želimo predvsem, da bi nam pristojni činitelji odobrili potrebni kredit za dograditev ceste od Knežje lipe do Spodnjega loga, ker to bi bila edina prometna zveza naše župnije z ostalim svetom. Dosedanji kolovoz nikakor več ne zadostuje krajevnim potrebam. — Tudi pri nas se že dobe izgubljeni tipi, ki simpatizirajo s Sovjeti in vidijo v Stalinu svojega rešitelja. Tem odgovarjamo s pasijonskim izrekom „Saj ne vedo kaj delajo“.

Kočevska reka. Slovenci v Kočevski reki živimo v silno težavnem položaju. Božjo besedo v cerkvi slišimo le enkrat mesečno v slovenskem jeziku in še takrat ne v krepkem, jedrnatem govoru, nego v obliki suhoparnega čitanja zastarelih škofijskih pastirskih listov. Hitlerjevski križi po cerkvenem pohištju pa javnosti svodočijo neverjetno zagrizenost tukajšnjih Nemcev, napram katerim smo tudi gospodarsko kakor socialno vseskozi zapostavljeni. Nam Slovincem n. pr. primanjkuje lastnega polja; toda nemški gospodarji nam tudi za drag denar nočejo odstopiti v najem svoje zemlje, da bi si pridelali najpotebnejši živež, dasiravno imajo mnogo neobdelanega sveta, ki ga prerašča plevel in trnje. V našem okolišju je mnogo zapuščenih posestev, ki so brez vsake koristi za blagostanje tukajšnjega ljudstva. Naj bi pristojni činitelji vzeli to stvar v roke in jo uredili tako, da bi prišla zemlja v roke tistega, ki bi jo marljivo obdeloval in hvaležno užival njene sadove. — Tukajšnji Slovenci smo nujno potrebni moralne in materialne podpore. — Naši sosede v Mozlju so mnogo na boljšem, ker imajo dobrega slovenskega dušnega pastirja, lepo razvito Prosv. društvo in krasen prosvetni dom, ki jim je kakor domače ognjišče, okrog katerega se zbirajo, da se vedno znova navzijejo katoliške miselnosti in žive narodne zavesti. Upajmo, da bomo kmalu tudi mi deležni kaj podobnega.

Vident-Dobrepolje. V nedeljo 17. marca t. l. je tukajšnje Prosvetno društvo na odru novega Jakličevega doma vpričorilo Gregorinovo pasijonsko dramo „V času obiskanja“, ki se je takoj naslednji dan in na Jožefovo ponavljala. Igra je nad vse pričakovanje v vseh ozirih sijajno uspela. Igralci in igralka so od prvega do zadnjega odlično rešili svoje vloge. Zlasti se mora dati priznanje g. Zabukovcu Romanu, ki je po nenadnem odhodu g. Bambiča na orožne vaje, prevzel njegovo vlogo Krista šele zadnji teden pred vpričoritvijo in jo kljub temu strokovnjaško izpeljal. Ostale vloge so bile vse tako

posrečene, da bi storili krivico ostalim, če bi nekatere pohvalili. Predstava je bila tudi tehnično na višku tako glede mask, kostumov, inscenacije itd. Nekateri prizori n. pr. pri zadnji večerji in na Golgoti so gledalca nehote v duhu ponesli na pozorišče jeruzalemskih skrivnosti, ki so se vršile pred več kot 1900 leti. Domačim fantom in dekletom, ki so v stvar vložili ves svoj trud, iskreno čestitamo k tako lepo uspeli prireditvi in želimo, da bi nas še večkrat presenetili s kako dramatičnijo na svojem odru.

Duhovno berilo

Velika noč — dan zmage, vse drugačne zmage, kakor so one zmage, o katerih se danes govori toliko, tako rado in vendar večkrat tako brezpomembno. Pa naj bo zmaga na igrišču ali bojišču. Vsa drugačna zmaga je velikonočna zmaga vstalega Zveličarja. Sovražniki so mislili, da je s Kristusom enkrat za vselej končano. Mrtev je, mrtvi se več ne vračajo. V grobu leži, grob je zapečaten z njihovimi pečati, varno zastražen z rimsko stražo. Ali komaj zasede velikonočno jutro, že beže vojaki v mesto in neso sovražnikom grozno novico: Kristus je vstal, grob je prazen. Ali kakor je bila ta novica strašna za Jezusove sovražnike, tako vesela je za njegove prijatelje: Kristus živi, ker je Bog. To je jasno dokazal s svojim vstajenjem. Ker pa živi Kristus, bomo živeli tudi mi, večno živeli. Mi vemo, da je še danes tako, kakor je bilo ob času sv. Pavla, ki je Korinčanom zaklical: „Če pa Kristus ni vstal, potem je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi vaša vera. Velika noč, dan zmage! Zmaga življenja nad smrtjo. Mnogo sovražnikov je imel Kristus. Zadnji, najhujši ga je čakal na Kalvariji. Bila je pravzaprav sovražnica, ki je najhujša sovražnica vseh ljudi — bila je smrt. Nad vsakega se spravi, vsakega premaga, le Kristusa ni premagala. Videz je bil, da ga je, ali samo videz. Tretji dan Kristus vstane.

„O smrt, kje zdaj je zmaga tvoja,
in tvoje ostro želo, kje?
Veselo upa duša moja,
življenje večno čaka nje.“

Kakor za Kristusa ni bila smrt zadnja stvar, kateri ni nič več sledilo, tako tudi za nas smrt ni več smrt v tem pomenu, da je konec vsega, grob ni naše zadnje bivališče, tudi o njem velja, kar o našem bivališču na svetu: Nimamo tu stalnega bivališča. V Kristusu žive mrtvi. Le telo položimo v grob, da zopet vstane in več ne umrje. Ako bi vse lobanje vseh mrtvih, vseh časov in krajev zložile, o, to bi bila Golgota, gora lobanj, dvigala bi se do oblakov in daleč nad nje, ali vrhu te gore bi vendar plapolala zastava vstalega

Zveličarja in na njej zagolovilo: Kristus je vstal, vstali bomo tudi mi.

Velika noč, dan zmage nad smrtjo, pa tudi dan zmage svetlobe nad temo. Tema se bila razgrnila po celem svetu, ko je Kristus umrl na križu. Tema nevere hoče pokriti tudi današnji svet. Strašni veliki petek imamo. Skoraj bi s Kristusom klicali: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ Ali po strašnem velikem petku zasije krasna Velika noč. Tema je premagana. Premagana bo tudi tema nevere. Pa naj brezbožniki še toliko divjajo. Prišla bo prej ali slej Velika noč, ki bo pregnala grozoto velikega petka. Ali pazimo, da se ne oddaljimo od Kristusa, ki je sonce pravice, kakor ga nazivljemo v litanijah.

In še ene zmage se danes veselimo. Zmage ljubezni nad sovraštvom. Gospod je dejal: „In jaz bom, ko bom povzdignjem z zemlje, vse pritegnil k sebi.“

Strašno so sovražili Jezusa. Njegove odprte rane so bile jasen dokaz tega divjega sovraštva. Ali ravno te rane si je gospod pridržal. Ali niso več krvave, svetijo se kot sonce. Kakor se sončnica ozira proti soncu, prav tako se naša srca ozirajo proti tem svetim ranam, ki glasno pričajo o njegovi ljubezni, združujejo nas v isti ljubezni. Le tam divja sovraštvo, kjer so izginile Gospodove rane iz spomina in srca. Naj nam Velika noč zopet pokaže te svete rane, da spoznamo vsi, da večje ljubezni nima nikdo od Njega, ki je dal življenje svoje za svoje brate. Ko bomo gledali v te rane, bodo ogrele naša srca v ljubezni do Vstalega in ljubezni do vseh, ki nosimo upanje vstajenja v svojih srcih. „Odrešeni smo vsi pogube, otroci večne smo obljube, aleluja, aleluja, aleluja!“

Špeharji. Prav razvesolila nas je vest, da je prosvetno ministrstvo odbilo pritožbo občine Vinica in je s tem postala pravomočna odločba kraljevske banske uprave, na podlagi katere se bo začelo z zidavo nove šole v Špeharjih. Pridno smo se prijeli dela in pripravljamo teren za novo stavbo, napravili smo apnenico, v kateri žgemo apno za zidanje. Samo prosimo šolsko oblast, da s svojo odločnostjo še nadaljuje, ker le na ta način bomo v naše veliko veselje kmalu prišli do tako potrebne šole.

Talčji vrh pri Črnomlju. Imamo protialkoholni teden. Pri tej priliki naj omenimo, da šolska mladina malo pije. Pač pa začne s pitjem šoli odrasla mladina, ko dela v vinogradih. Ravno taki nedorasli mladeniči so zakrivilji zastrupljenje mladega pastirja z alkoholom, da je radi tega umrl. Pijančevanje po zidanicah bi se omejilo, ako bi oblasti poskrbele, da se vino čimprej vnovči. Vinogradniki bi radi že vse vino v jeseni prodali. Tega pa ne morejo, ker ni pravih kupcev. Plačujejo jim lansko dobro vino

Beseda mladim - Srečanje

Daleč od tebe sem, brat! A glej! Vsak dan vidim tvoj obraz, vsak dan bolj razumem tvojo bol: „Domovina, bratje, sestre! Da, domovina, rodna zemlja slovenska, tvoja in moja! Tvoje bol čutim na sebi, moj brat. Čutim, kako srce podrtava v čudni grozi, čutim kako ljubiš svoj dom. In še nekaj! Slutim, kako rad bi bruhnil iz sebe vso dolgo zatajevano bol: Ti po rodu moj brat! Zakaj je ne ljubiš, zakaj nisi zvest domovini? Prisluhni vendar vase! Kaj ne, da si v svojem bistvu še vedno Slovenec? Saj tvoje dobro srce ob misli na domovino v čistem veselju hitreje požene kri po žilah tako, da si ves pomlajen. Ti pa s silo moriš v sebi to življenje. Daj, brat moj, prisluhni le enkrat klicu domovine — in doživel boš čudež. Tvoja do sedaj prazna duša se bo napolnila z mislimi nanjo, ki te je ljubila, ki je jokala za tabo, ko si blodil v temi; nanjo, ki ti je ponujala svojo roko v pomoč, pošiljala ti luč, a si jo ves zakrknjen zavrnil. Moj dragi brat! Ob spominu na to boš danes vztrepetal, posušil nje solze, lajšal ji trpljenje. Hodil po zemlji boš naši in pil nje bolesti! Da, sam jih boš pil, pil zato, da bo tvoja domovina olajšana zacvetela tebi in tvojim v veselje. In zopet hodil po zemlji boš naši in pil nje — prelesti! In ti sam bi bil eden njenih prelestnih biserov!“

Pred nedavnim sem doživela tole:

Ves zatopljen v svoje misli stopa dijak po ulici. Nehote zadene ob neko gospo, ki ga v hipu opozori: „Vorwärts schauen!“ Fant je bil zamišljen — če hočete — nekoliko raztresen, vendar se je ob grdi nemčurski besedi hitro zavedel. Prvič, ljuba gospa, nekoliko več olike, drugič pa: zdi se mi, da sem vas nekaj poznal kot Slovenko! Brez premisleka bruhne iz njega: „Vi pa slovenski govorite!“ Ves njegov ranjeni slovenski ponos si je iskal duška v tem stavku. Ni ga našel. Misli so rojile dalje: Slovenka Slovincu — v nemškem jeziku. Ne, nikdar! Vse spoštovanje do lepe gospe ga je minilo. Zakrij svoj obraz; kaj ga kažeš meni?! Na licu ti berem, srca nimaš! Za Slovence poznaš le kletev! Toda, ali veš, ali vsaj slutiš? Ne nas, ki smo z vsem srcem, z vso dušo Slovenci, ne zadene nas tvoja kletev. Sama sebe psuješ! In poleg tega si nam dober opomin. Ne slutiš, da s svojim nemčurstvom krepiš našo narodno zavest, ki bo morda danes, morda jutri v svetem ognju priklopela na dan in požgala vse! Čutila boš ogenj, ki ga netiš sama! — Ranjena duša mladega Slovence se ni mogla umiriti. Vedno nove misli so vstajale v njem. Hotel je stopiti na sredo med živo gnečo na ulici in razgaliti vso njeno gnusobo. Hotel je razkrinkati vse lškarjote, ki se nemoteno, kakor ta gospa, sprehajajo med gnečo, lškarjote, ki so se

kakor črne pošasti vsesali med nas. Rad bi pokazal na tega in onega in bi mu šepnil: „Obesi se, kakor se je obesil lškarjot! Kaj hočeš med nami? S čim nas izdajaš?“ In ko bi ta zardel, bi se obrnil od njega, pustil bi ga v pekočem dvomu. Zakričal bi drugemu: „Kaj ugibaš v srcu, kaj preračunavaš? Pol srca mi ne maramo! Daj domovini celo, sicer se pokori! — Kdor ni zame, je zoper mene!“ In še tega bi pustil z mislijo na narod in bi šel in poiskal ostanek gneče. Ta bi se v hipu razsvetil med ostalimi. Tem bi izročil svoje srce in oni bi ga z veseljem sprejeli. Bilo bi jih mnogo, mnogo. Odslej bi brez izdajalcev delali in živeli za narod in domovino. — Ves prevzet od svojih misli, je dijak ynovič zadel ob nekoga, ki pa se mu je nasmehnil in se sam oprostil. „Da, da, taki smo mi Slovenci“, je izpreletelo študenta. Obrnil se je in ga pogledal. „To je moj brat! Zdi se mi, da me vabi na delo za blagor domovine.“ Z moškim korakom, s smehom na ustnih, s svetlimi očmi in z upanjem v zmago pravice v srcu, je dijak stopal dalje.

Moj brat! Napisala sem to tebi, da bi ti omilila pekočo rano srca! Naj te razveseli dejstvo, da je nas zavednih Slovencev še mnogo, da nisi sam. Mi bdim o tebi in ti si naš čuvaj. Mi vsi smo eno! Pojdi z nasmehom na ustnih v težki boj! Saj boš zmagal, brat! adc

liter kemaj po 3 do 3:50 din. Zato ga pa raje porabijo doma.

Nujno je potrebna zadružna klet, ki naj bo v zvezi z denarnimi zavodi, da vinogradniku odkupi vino in v sili nudi pomoč. Dekler bo ležalo vino od jeseni do poletja po zidanicah, se pijančevanje ne bo odpravilo. Celo leto vinogradnik dela, trpi, se boji trtnih boleznih in toče ter ima poleg tega izdatne stroške za delavce, škropila in posode. Vsi ti stroški gredo v breme ostalemu gospodarstvu, ki zaostaja. V upanju, da bo vinogradnik svoje vino v jeseni prodal, ga spravi v klet in čaka kupca, ki ga ni. Če pa pride, se vsled obilice ponudnikov norčuje iz njih in nudi za težko pridelano vino sramotno nizko ceno. Zgodilo se je že v našem kraju, da je kupec vprašal, kateri vinogradnik je precej zadolžen, hoteč iti k njemu in izrabiti njegov težak položaj s sramotno nizkim nakupom vina pri njem. Po takih cenah je umljivo, da vina ne more prodati in tako mu ostaja v kleti, da ga začne iz obupa piti sam kot vsa ostala družina. Izgovor, da pije na žalost in obup, žali bog drži in tako propada veselje do dela, izboljšavanje vinogradov, tipiziranega vina in namiznega grozdja. S tem pa propada tudi ostalo gospodarstvo, živinoreja, higijena, stanovanjske hiše itd. Zato je klic po ustanovitvi vinarjskih zadrug popolnoma umesten in je tudi z veseljem pozdraviti vest, da bo „Prizad“ nakupoval vino od vinogradnikov. Želimo le, da določi primerno ceno in takojšnje plačilo, ker potem bo naš vinogradnik z veseljem delal, lahko izboljšal svoj pridelek, se gospodarsko dvignil iz sedanjega slabega stanja in bo protialkoholni teden tudi dosegel svoj namen pri mladini in odraslih, ker bi za domačo uporabo ostal samo petijot in sadjevec.

Čeplje. Ob tej priliki, ko je izdala oblast važno in pomembno okrožnico o narodnoobrambenem delu učiteljstva, prosimo, da se nastavi na šolo v Čepljah novo učno moč. Na šoli je lepo naturalno stanovanje in se vršijo priprave, da še letos dobi šola vrt tik šolskega poslopja, zato bi bilo umestno, da pride na šolo poročen učitelj, ki bi imel svojo urejeno gospodinjstvo in postrežbo. S tem bi bil zadovoljen in bi imel kot zaveden Slovenec dovolj lepega dela, ko bi sejal med naše otročice, med katerimi so tudi Kočevarji, seme lepe slovenske besede. Naša šola je že čez mesec dni zaprta, otroci ostajajo doma brez pouka in po mnogih kočevskih renegeatskih družinah slišijo samo kočevsko govorico. S tem bo podrti mnogo truda in uspeha, ki ga je imela prejšnja učiteljica, ki je bila zavedna Slovenka in je v kraju vodila tudi knjižnico CMD. Upamo, da naš glas v „Kočevskem Slovenceu“, našemu zagovorniku slovenskega življa in mile besede, kateremu je nad vse naklonjen naš g. ban, ne bo brez uspeha, in s tem kmalu dobimo v Čeplje zavednega in dobrega učitelja, ki bo lahko delal v smislu izdane okrožnice.

Radence. Srečni so večji kraji, v katerih je več učiteljstva. Mi pa smo imeli samo enega, ki je prestavljen, in naša šola je že od 17. januarja, t. j. dva meseca zaprta. Vsi naši otroci ostajajo doma, čas jim teče in koncem šolskega leta bodo ostali praznih glav. V meščanske šole pa so dodeljeni učitelji ljudskih šol. Ali ni bolj važna ljudska šola, ki daje osnovne nauke in je taka šola v samotni vasi, kjer nimamo ne fare, ne društva, edino žarišče kulture. Zato treba poskrbeti, da dobimo učitelja, ker bi morale prvenstveno biti ljudske šole zasedene, potem bi se šele dodeljevalo učiteljstvo meščanskim šolam.

Novice

Značilna izjava. V uredništvu se je zglasila žena - mati - gospodinja v družbi še petih drugih mater, ki so izjavile: Hvaležni smo Vam, da ste korajžno priobčili v zadnji številki Kočevskega Slovencea pod zaglavjem „Za narodni blagor“ besede, katerih v drugih listih ni brati. Podoben silo nezmernega pijančevanja trpimo matere največ. Katera je tako nevarna pijanca, jo lahko imenujete, da propada s težkimi žaljivimi izjavami, kako se otroci v pijancem in se mnogi v prvostvo in porogljivostjo, prenašati surove žaljivke, valne udarce in to brez ka-

kega žarka upanja na zboljšanje, to je pravo mučeništvo, počasno umiranje v lastni družini. Da se policijska ura tako malo drži, da se pusti očetu pijancu uničiti posestvo, ki je last tudi žene in otrok — to je od oblasti velik greh napram nam ženam, materam in našim otrokom. Končnemu opozorilo, ki so ga poslale žene na merodajno oblast, se pridružujemo še mi in lahko Vas zagotovim še tisoč in tisoč trpečih žena in nedolžnih otrok.

Na veliko soboto dopoldne je komisija za pregled cen v Kočevju pregledovala cenike po trgovinah.

Železniška nesreča na progi, ki vodi iz Karlovca proti Metliki, se je pretekli dne dogodila pri postaji Zaloka v bližini Frankopanskega gradu Ozalj. Na ovinku se je vsul ogromen plaz skal na vlak in ga delno podrli v reko Kolpo. Mnogo je bilo ranjenih, še več pa mrtvih, ki jih potapljača še vedno prinašata iz vode in njih število še ni ugotovljeno ter se čiščenje okolice še nadaljuje.

Nebo je žarelo. Čuden nebesni pojav je na Veliko nedeljo razburil meščane povsem nepričakovano. Na severovzhodu je kmalu po sedmi uri zvečer nenadoma začelo žareti nebo v naravnost pravilničnih barvah. Ta pojav — poučeni pravijo, da je šlo za severni sij, ob tem letnem času sicer dokaj nenavaden — je v mestu in na deželi vzbudil cele povodnji najrazličnejših komentarjev. Nekateri so govorili, da gre najbrž za kak velik požar, drugi pa so spet pripovedovali, da ta pojav napoveduje za bližnjo bodočnost hude stiske in nime. Teško, da bi ti zadnji utegnili imeti prav s svojim praznovanjem. Za sedaj za nas ne kaže še prav nič slabo.

Zunanji pregled

Naravna posledica diplomatskega poraza

Zunanje-politični dogodki preteklih dni so bili naravna posledica diplomatskega poraza, ki sta ga doživeli Anglija in Francija zaradi miru, ki ga je bila prisiljena skleniti nepremagana Finska s sovjetsko vlado v Moskvi zato, ker Švedska ni dovolila, da bi Anglija in Francija poslali Finski vojaško pomoč skozi ozemlje skandinavskih držav, to je Norveške in Švedske. To dejstvo je vzbudilo veliko nejevoljo tako v Angliji, kakor v Franciji in zaradi tega je prišlo do izpremembe francoske vlade oziroma do sestave nove vlade, kateri je stopil na čelo Paul Reynaud.

Daladier, francoski ministrski predsednik odstopil - vlado sestavil Paul Reynaud s ciljem popolnega poraza nasprotnika

V tej vladi so zastopane vse stranke, izvzemši skrajni desničarji ali monarhisti. Bivši predsednik vlade Daladier je ostal v novi vladi kot vojni minister, ker je v vojni zelo priljubljen. Nova vlada si je postavila za nalogo, da vojno nadaljuje do konca, to je do popolnega poraza nasprotnika. Na Angleškem pa do izpremembe vlade ni prišlo, ker so tam vsaj odločilni krogi s Chamberlainom slejkoprej zadovoljni. Na sestavo nove francoske vlade v smislu bolj odločnega vodstva vojne je vplival tudi

Sestanek Mussolinija in Hitlerja na Brennerju - Italija nagnila bolj v stran Nemčije - želja, da se Balkan ne nagne na stran Anglije in Francije

O tem sestanku krožijo najrazličnejše vesti, od katerih pa prav nobena ne sloni na pravih in zanesljivih informacijah, ampak so vse le več ali manj verjetne ali neverjetne domneve. Brez dvoma je, da se je Italija nagnila sedaj bolj v stran Nemčije in da ni več pričakovati, da bi se pridružila zapadnim demokratičnim velesilam. V marsičem se Mussolini in Hitler slejkoprej ne ujemata, ujemata se pa brez dvoma v tem, da želita, da se Balkan ne bi nagnil na stran Anglije in Francije in da bi se na jugovzhodu Evrope, ako bi kdo želel postaviti vojno fronto na Balkanu in ob Črnem morju ter mogoče do Perzije, zgodilo to, kar se je na severu, da bi namreč balkanske države vztrajale pri svoji nevtralnosti in preprečile poseg vojne na njihovo ozemlje. Je pa to odvisno zlasti od stališča, ki ga bo zavzela Sovjetska unija na Balkanu. Nemčija se trudi, da bi se Italija sprijaznila s Sovjetsko unijo in da bi se na tak način ustano-

vila nekaka zveza med Berlinom, Moskvo in Rimom, vendar pa ta stvar še ni dozorela, ako bo sploh kaj iz tega. Zasukrat se ve samo, da bo sovjetski zunanji komisar Molotov prišel te dni v Berlin.

Armada na Bližnjem vzhodu tudi v podporo Turčiji in Romuniji

Medtem pa računata Francija in Anglija na to, da bi mogla stopiti v akcijo armada zaveznikov na Bližnjem vzhodu. Ta armada stoji deloma v Siriji deloma v Egiptu in je v najožji zvezi s turško armado ter ima namen, da ščiti Sueški prekop, da brani petrolejska polja v Iraku in Perziji in da podpre Turčijo in Romunijo, ako bi jo kdo napadel. V Berlinu in Rimu pa pravijo, da je namen te armade ofenziven in da bosta Italija in Nemčija znali to preprečiti. Naj bo stvar taka ali taka, zdi se, da stojimo pred važnimi dogodki, ki bodo vojno poostriili; ali bodo prinesli odločitev ali ne, tega pa ne more vedeti nihče.

Rooseveltovo poslanik v Evropi

O obisku Rooseveltovega poslanika v Evropi, Wellesa, pa moremo reči, da bo prinesel Rooseveltu pač dragocene informacije, da pa ni prinesel nobenega izgleda za mir v bližnji bodočnosti.

Obzornik

V mestu Kočevje so prebivalci, ki jih je nekaj preko 3000, v letu 1939. izpili: vina 351 hl, vinskega mošta 68 hl, žganja 38 hl in piva 49 hl. Gostilen, krém in vinotočev je 27. V celem sodnem okraju, to je v občinah: Kočevje mesto, Kočevje okolica, Fara, Kočevska reka, Stari log, Mozelj in Koprivnik, pa so prebivalci v letu 1939. popili: 3414 hl vina, 85 hl žganja, 83 hl vinskega mošta ter 284 hl piva.

Na prodaj

je par tisoč kilogramov lepe suhe detelje in sena. — Poizve se pri gosp. Stalcer Rudolfu, Klinja vas 23, p. Kočevje.

Kočevski Slovenec

Vljudno Vas prosimo, da zaostalo naročnino za leto 1939 in 1940 poravnate po priloženih položnicah čim preje.

Pravkar izšlo!

Dr. Oskar Reya:

Vremenoslovje

Poljudna izdaja

Ta prepotrebna knjiga, ki je edina te vrste v naši literaturi, obsega 120 strani in je opremljena s 46 slikami, ki tolmačijo vsebino; priobčeni so tudi nekateri zelo lepi posnetki oblakov. V njej so raztolmačeni vsi osnovni pojmi, ki jih mora razumeti vsak, če hoče katerikoli vremenski pojav razumeti. V prvih poglavjih se najprej seznanimo s činiteljmi, ki povzročajo vreme in so sedež vsem njegovim spremembam, kakor: zračni pritisk, toplota sonca in zraka, veter in vlaga, ter razne naprave, s katerimi merimo in ugotavljamo vremenske pojave. V drugem delu knjige zvemo o postanku, razvoju in koncu slabega ali lepega vremena, kakor tudi o podnebjih ali klimatologiji, ki se bavi s podnebnimi posebnostmi določenih krajev. Ob koncu sledi navodilo o napovedovanju vremena z najbolj enostavnimi sredstvi, kakor tudi s pomočjo tako zvanih vremenskih kart.

Pisatelj se je oziral posebno še na posamezne panoge, ki zavisijo od vremena. Knjigo bodo s prav posebnim veseljem sprejeli tisti, ki so na vreme najbolj navezani, kakor poljedelci, vinogradniki, vrtnarji, lovci, gozdarji, planinci ter športni in poklicni letalci in jadranci.

Posebna odlika tega modernega vremenskega priročnika je, da je pisan zelo poljudno in za razumevanje ne potrebuje nobene posebne izobrazbe. Potrebno znanje fizike je razloženo v tekstu, kjer so raztolmačeni in prevedeni tudi vsi tuji strokovni izrazi. — Cena kartonirani knjigi je 50 din, v platno vezani 60 din.

**Jugoslovanska knjigarna
v Ljubljani**